Antidopingust sportlase elus

Ettekanne Eesti Kurtide Spordiliidule
Mai 2017

Elina Kivinukk
elina.kivinukk@antidoping.ee

Eesti Antidoping

Täna kavas

1. Üldinfo
2. Millised ravimid …
3. Hall argipäev
4. Enne võistlust
5. Võistluste ajal – dopingukontroll
6. Kui proov on positiivne …
7. Kui proov on negatiivne …

Eesti Antidoping

Antidoping kurtide sportlaste seas

- 2016. aastal tehti 88 dopinguproovi 13-l spordialal
- Oli üks dopinguvastase reegli rikkumine – kergejõustikus, sai 2-aastase võistluskeelu
- Lisainfo https://www.deaflympics.com/icsd.asp?anti-doping

Eesti Antidoping

Mida doping tähendab?

Eesti Antidoping

Miks dopingu vastu võidelda?

1) Tekitab ebavõrdset eelist spordis
2) On kahjulik sportlase tervisele
3) Kahjustab spordi vaimu

Maailma dopinguvastase koodeksi eesmärk on kaitsta nende sportlaste õigusi, kes spordivad puhtalt ja ausalt.

Eesti Antidoping

Mis on koodeks?

- Koodeks seab raami dopinguvastasele süsteemile.
- Koodeksi on heaks kiitnud kogu olümpialiikumine, paljud maailma spordiorganisatsioonid ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid.
- Koodeks jõustus esimest korda 2004. aasta juulis.
- Koodeksi terviktekst on kättesaadav WADA veebilehelt.
- Rahvusvahelised standardid

Eesti Antidoping

Kellele koodeks kehtib?

- Kõigile riikliku ja rahvusvahelise taseme sportlastele
  - Rahvusvahelise taseme sportlane – staatuse määrab rahvusvaheline alaliit (IF)
  - Riikliku taseme sportlane – staatuse määrab kohalik dopinguvastane organisatsioon (Eestis EAD)
- Harrastusspordiga tegelevad inimesed kuuluvad samuti kohaliku dopinguvastase organisatsiooni volialasse

Eesti Antidoping

Sportlase kohustused

- Täitma kõiki dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid.
- Vastutama selle eest, mida ta manustab.
- Olema proovide võtmiseks kättesaadav.
- Teavitama oma raviarsti sellest, et ta on tippsportlane.
- Tegema koostööd dopinguvastaste organisatsioonidega.

Eesti Antidoping

Sportlase abipersonali kohustused

- Täitma kõiki dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid.
- Kasutama oma mõjujõudu, et levitada puhast sporti pooldavat mõtteviisi.
- Tegema koostööd dopinguvastaste organisatsioonidega.
- Ei tohi ise kasutada ega omada keelatud aineid või võtteid.

Eesti Antidoping

Nimetage mõni dopinguvastase reegli rikkumine

Eesti Antidoping

Kas karistada saab ainult positiivse proovi eest? – EI!

- Kui tunnistajad on näinud, et sportlane kasutab või proovib kasutada keelatud võtteid
- Kui sportlane keeldub proovi andmisest
- Kui sportlane omab keelatud aineid
- Kui sportlane ei anna oma asukohast teada
- Kui treener annab sportlasele keelatud aineid
- Kui sportlane tunnistab treenerile, et on võtnud dopingut ja treener ei tee seepeale midagi.

Eesti Antidoping

Lubatud või keelatud?

Eesti Antidoping

KANEPIÕLI

ACTIFED

Eesti Antidoping

MILDRONAAT

LORATIN

Eesti Antidoping

SUDAFED

OTRIVIN

Eesti Antidoping

Eesti Antidoping

Ravimite andmebaas

www.antidoping.ee/ravimid/

Eesti Antidoping

Argipäev

- Teadmatus pole kunagi vabandus
  - Sportlasel lasub alati vastutus selle eest, mida tema organismist leitakse.
  - Sportlane peab omalt poolt kõik tegema, et tema organismi keelatud aineid ei satuks.
- Dopinguvastased reeglid on osa spordist
- Asukohainfo esitamine ADAMSis
- Sportlane arsti juures
  - Ravimid – www.antidoping.ee/ravimid/
- Toidulisandid

Eesti Antidoping

Asukohateave

- Asukohateabega seotud nõuete esmane eesmärk on lihtsustada võistlusvälist testimist.
- Kui te ei esita õigel ajal oma kvartaalset teadet, tähendab see asukohateabe esitamata jätmist (*Filing Failure*).
- Kui te ei viibi kohas, kus te olete lubanud viibida igapäevase ühe tunni pikkuse ajavahemiku jooksul, tähendab see testimiselt puudumist (*Missed Test*).
- Asukohateabe esitamata jätmine ja/või testimiselt puudumine kolmel korral 12 kuu jooksul tähendab dopinguvastase reegli rikkumist.
- ADAMS – andmebaas sportlaste antidopinguinfo talletamiseks

Eesti Antidoping

Mis juhtub 1. jaanuaril?

- Hakkab kehtima uus keelatud ainete ja võtete nimekiri
- Nimekiri jaguneb:
  - aineteks, mis on keelatud igal ajal
  - aineteks, mis on keelatud võistluse ajal
- Kuidas satub aine nimekirja?

  1) Parandab sportlikku sooritusvõimet
  2) On tervisele kahjulik
  3) Kahjustab spordi vaimu

Eesti Antidoping

Enne võistlust

- Kas on vajalik TUE (*Therapeutic Use Exemption)* ehk raviotstarbelise kasutuse erandit?
  - TUE taotlus tuleb esitada kas rahvuslikule antidopinguorganisatsioonile või rahvusvahelisele spordialaliidule.
  - TUE tuleb taotleda enne ravimi tarvitama hakkamist!
  - Vt lisaks http://www.antidoping.ee/sportlasele/tue/
- Üles märkida ravimid ja toidulisandid 7 päeva enne võistlusi
- Tutvuda võistlusjuhendiga (millal hakkab võistlussisene periood?)

Eesti Antidoping

Võistluste ajal – testimine

- Igal dopinguvastasel organisatsioonil, kelle volialasse sportlane kuulub, on õigus võtta sportlaselt igal ajal või kohas uriini- ja/või vereproove ning lasta neid dopinguvastasel eesmärgil analüüsida.
- Proovide võtmise kord (11 sammu) on kõikjal ja kõigile sportlastele ühtne.
- Proove võivad analüüsida vaid WADA poolt akrediteeritud laborid.

Eesti Antidoping

Tähelepanu! Dopingukontroll!

Eesti Antidoping

Dopingukontrollivorm 1/3

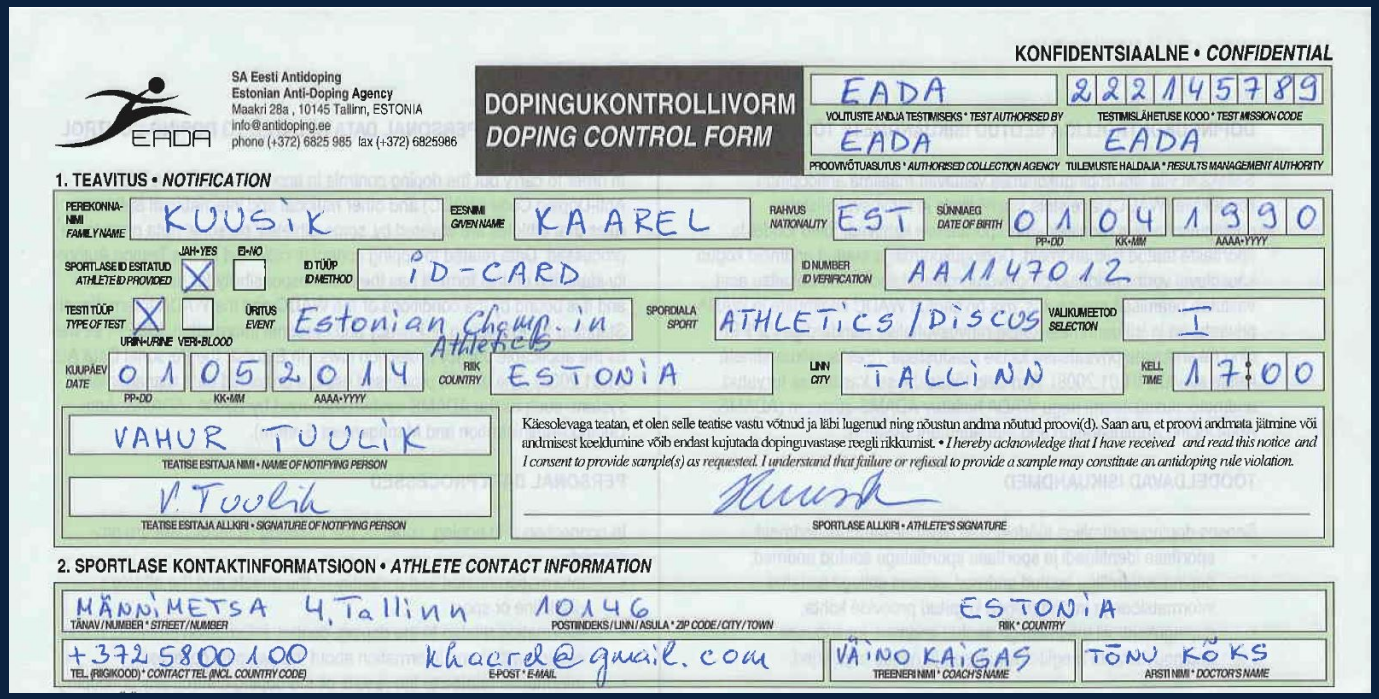

KONFIDENTSIAALNE • *CONFIDENTIAL*

SA Eesti Antidoping
Estonian Anti-Doping Agency
Maakri 28a , 10145 Tallinn, ESTONIA
info@antidoping.ee
phone (+372) 6825 985 fax (+372) 6825986

DOPINGUKONTROLLIVORM
DOPING CONTROL FORM

VOLITUSTE ANDJA TESTIMISEKS * *TEST AUTHORISED BY*: EADA
TESTIMISLÄHETUSE KOOD * *TEST MISSION CODE*: 22214578 9
PROOVIVÕTUASUTUS * *AUTHORISED COLLECTION AGENCY*: EADA
TULEMUSTE HALDAJA * *RESULTS MANAGEMENT AUTHORITY*: EADA

1. TEAVITUS • *NOTIFICATION*

PEREKONNANIMI *FAMILY NAME*: KUUSIK
EESNIMI *GIVEN NAME*: KAAREL
RAHVUS *NATIONALITY*: EST
SÜNNIAEG *DATE OF BIRTH*: 01 04 1990 (PP•DD KK•MM AAAA•YYYY)

SPORTLASE ID ESITATUD *ATHLETE ID PROVIDED*: JAH•YES [X] EI•NO [ ]
ID TÜÜP *ID METHOD*: ID-CARD
ID NUMBER *ID VERIFICATION*: AA1147012

TESTI TÜÜP *TYPE OF TEST*: URIN•URINE [X] VER•BLOOD [ ]
ÜRITUS *EVENT*: Estonian Champ. in Athletics
SPORDIALA *SPORT*: ATHLETICS / DISCUS
VALIKUMEETOD *SELECTION*: I

KUUPÄEV *DATE*: 01 05 2014 (PP•DD KK•MM AAAA•YYYY)
RIIK *COUNTRY*: ESTONIA
LINN *CITY*: TALLINN
KELL. *TIME*: 17:00

VAHUR TUULIK
TEATISE ESITAJA NIMI • *NAME OF NOTIFYING PERSON*

V. Tuulik
TEATISE ESITAJA ALLKIRI • *SIGNATURE OF NOTIFYING PERSON*

Käesolevaga teatan, et olen selle teatise vastu võtnud ja läbi lugenud ning nõustun andma nõutud proovi(d). Saan aru, et proovi andmata jätmine või andmisest keeldumine võib endast kujutada dopinguvastase reegli rikkumist. • *I hereby acknowledge that I have received and read this notice and I consent to provide sample(s) as requested. I understand that failure or refusal to provide a sample may constitute an antidoping rule violation.*

SPORTLASE ALLKIRI • *ATHLETE'S SIGNATURE*

2. SPORTLASE KONTAKTINFORMATSIOON • *ATHLETE CONTACT INFORMATION*

TÄNAV / NUMBER • *STREET / NUMBER*: MÄNNIMETSA 4, Tallinn
POSTINDEKS / LINN / ASULA • *ZIP CODE / CITY / TOWN*: 10146
RIIK • *COUNTRY*: ESTONIA

TEL. (RIIGIKOOD) • *CONTACT TEL. (INCL. COUNTRY CODE)*: +37258001 00
E-POST • *E-MAIL*: khaarel@gmail.com
TREENERI NIMI • *COACH'S NAME*: VÄINO KAIGAS
ARSTI NIMI • *DOCTOR'S NAME*: TÕNU KÕKS

Eesti Antidoping

Dopingukontrollivorm 2/3

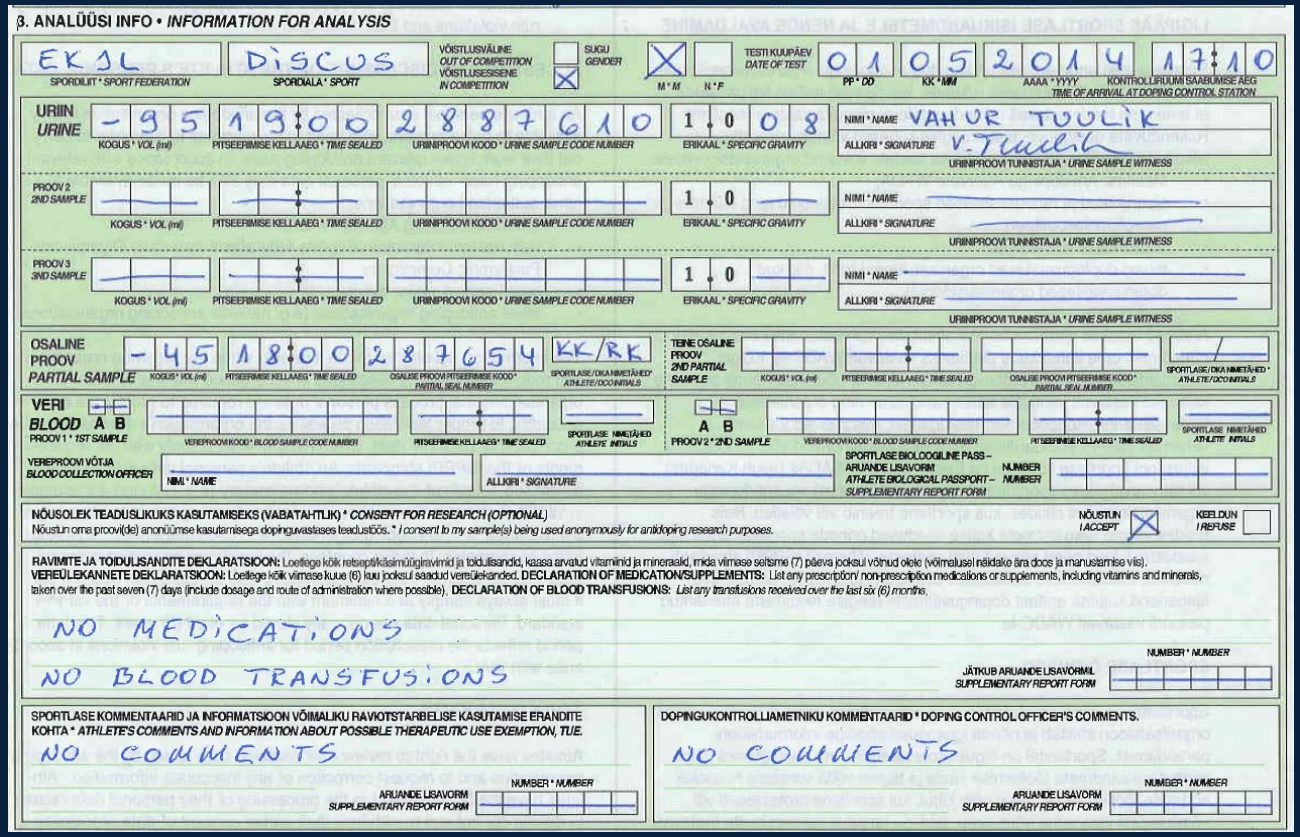

3. ANALÜÜSI INFO • *INFORMATION FOR ANALYSIS*

EKJL — SPORDILIIT * *SPORT FEDERATION*
DISCUS — SPORDIALA * *SPORT*
VÕISTLUSVÄLINE *OUT OF COMPETITION* / VÕISTLUSESISENE *IN COMPETITION* — SUGU *GENDER* — M * *M* X — N * *F*
TESTI KUUPÄEV *DATE OF TEST*: PP * *DD* 01 — KK * *MM* 05 — AAAA * *YYYY* 2014 — KONTROLLRUUMI SAABUMISE AEG *TIME OF ARRIVAL AT DOPING CONTROL STATION* 17:10

URIIN *URINE*
KOGUS * *VOL (ml)* -95 — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* 19:00 — URIINIPROOVI KOOD * *URINE SAMPLE CODE NUMBER* 2887610 — ERIKAAL * *SPECIFIC GRAVITY* 1.008
NIMI * *NAME* VAHUR TUULIK
ALLKIRI * *SIGNATURE* V. Tuulik
URIINIPROOVI TUNNISTAJA * *URINE SAMPLE WITNESS*

PROOV 2 *2ND SAMPLE*
KOGUS * *VOL (ml)* — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* — URIINIPROOVI KOOD * *URINE SAMPLE CODE NUMBER* — ERIKAAL * *SPECIFIC GRAVITY* 1.0
NIMI * *NAME*
ALLKIRI * *SIGNATURE*
URIINIPROOVI TUNNISTAJA * *URINE SAMPLE WITNESS*

PROOV 3 *3ND SAMPLE*
KOGUS * *VOL (ml)* — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* — URIINIPROOVI KOOD * *URINE SAMPLE CODE NUMBER* — ERIKAAL * *SPECIFIC GRAVITY* 1.0
NIMI * *NAME*
ALLKIRI * *SIGNATURE*
URIINIPROOVI TUNNISTAJA * *URINE SAMPLE WITNESS*

OSALINE PROOV *PARTIAL SAMPLE*
KOGUS * *VOL (ml)* -45 — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* 18:00 — OSALISE PROOVI PITSEERIMISE KOOD * *PARTIAL SEAL NUMBER* 287654 — SPORTLASE / DKA NIMETÄHED * *ATHLETE / DCO INITIALS* KK/RK

TEINE OSALINE PROOV *2ND PARTIAL SAMPLE*
KOGUS * *VOL (ml)* — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* — OSALISE PROOVI PITSEERIMISE KOOD * *PARTIAL SEAL NUMBER* — SPORTLASE / DKA NIMETÄHED * *ATHLETE / DCO INITIALS*

VERI *BLOOD* A B — PROOV 1 * *1ST SAMPLE*
VEREPROOVI KOOD * *BLOOD SAMPLE CODE NUMBER* — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* — SPORTLASE NIMETÄHED *ATHLETE INITIALS*
A B — PROOV 2 * *2ND SAMPLE*
VEREPROOVI KOOD * *BLOOD SAMPLE CODE NUMBER* — PITSEERIMISE KELLAAEG * *TIME SEALED* — SPORTLASE NIMETÄHED *ATHLETE INITIALS*

VEREPROOVI VÕTJA *BLOOD COLLECTION OFFICER* — NIMI * *NAME* — ALLKIRI * *SIGNATURE*
SPORTLASE BIOLOOGILINE PASS – ARUANDE LISAVORM *ATHLETE BIOLOGICAL PASSPORT – SUPPLEMENTARY REPORT FORM* — NUMBER *NUMBER*

NÕUSOLEK TEADUSLIKUKS KASUTAMISEKS (VABATAHTLIK) * *CONSENT FOR RESEARCH (OPTIONAL)*
Nõustun oma proovi(de) anonüümse kasutamisega dopinguvastases teadustöös. * *I consent to my sample(s) being used anonymously for antidoping research purposes.*
NÕUSTUN *I ACCEPT* X — KEELDUN *I REFUSE*

RAVIMITE JA TOIDULISANDITE DEKLARATSIOON: Loetlege kõik retseptiravimid ja toidulisandid, kaasa arvatud vitamiinid ja mineraalid, mida viimase seitsme (7) päeva jooksul võinud olete (võimaluse näidake ära doos ja manustamise viis).
VEREÜLEKANNETE DEKLARATSIOON: Loetlege kõik viimase kuue (6) kuu jooksul saadud vereülekanded. **DECLARATION OF MEDICATION/SUPPLEMENTS:** *List any prescription/ non-prescription medications or supplements, including vitamins and minerals, taken over the past seven (7) days (include dosage and route of administration where possible).* **DECLARATION OF BLOOD TRANSFUSIONS:** *List any transfusions received over the last six (6) months.*

NO MEDICATIONS
NO BLOOD TRANSFUSIONS

JÄTKUB ARUANDE LISAVORMIL *SUPPLEMENTARY REPORT FORM* — NUMBER * *NUMBER*

SPORTLASE KOMMENTAARID JA INFORMATSIOON VÕIMALIKU RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDITE KOHTA * *ATHLETE'S COMMENTS AND INFORMATION ABOUT POSSIBLE THERAPEUTIC USE EXEMPTION, TUE.*
NO COMMENTS
ARUANDE LISAVORM *SUPPLEMENTARY REPORT FORM* — NUMBER * *NUMBER*

DOPINGUKONTROLLIAMETNIKU KOMMENTAARID * DOPING CONTROL OFFICER'S COMMENTS.
NO COMMENTS
ARUANDE LISAVORM *SUPPLEMENTARY REPORT FORM* — NUMBER * *NUMBER*

Eesti Antidoping

Dopingukontrollivorm 2/3

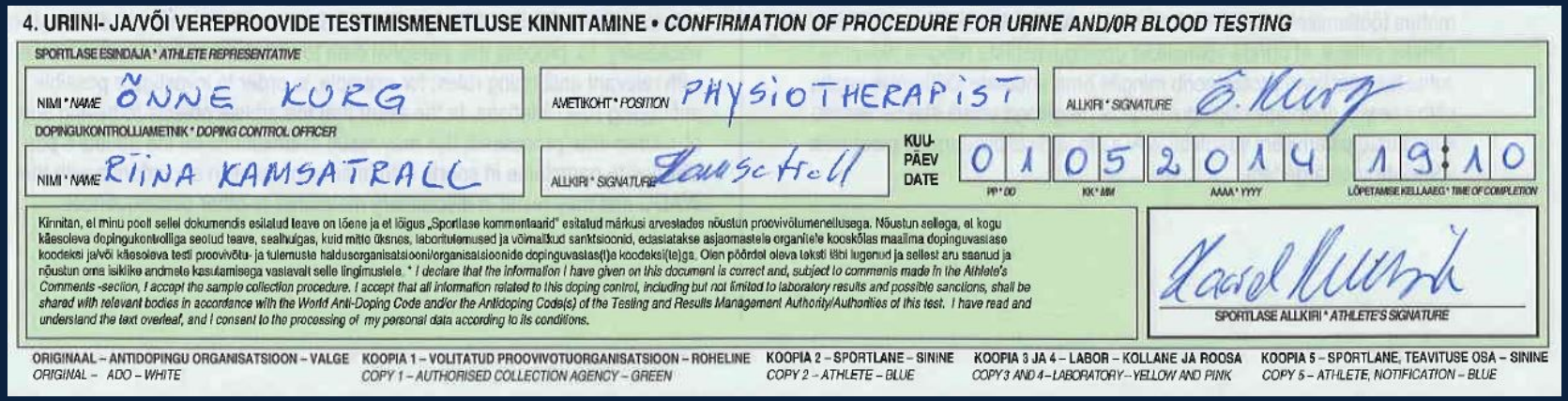

4. URIINI- JA/VÕI VEREPROOVIDE TESTIMISMENETLUSE KINNITAMINE • *CONFIRMATION OF PROCEDURE FOR URINE AND/OR BLOOD TESTING*

SPORTLASE ESINDAJA * *ATHLETE REPRESENTATIVE*

NIMI * *NAME* ÕNNE KURG

AMETIKOHT * *POSITION* PHYSIOTHERAPIST

ALLKIRI * *SIGNATURE* Õ. Kurg

DOPINGUKONTROLLIAMETNIK * *DOPING CONTROL OFFICER*

NIMI * *NAME* RIINA KAMSATRALL

ALLKIRI * *SIGNATURE* Kamsatrall

KUU- PÄEV *DATE*: 01 05 2014 (PP * *DD* / KK * *MM* / AAAA * *YYYY*)

LÕPETAMISE KELLAAEG * *TIME OF COMPLETION*: 19:10

Kinnitan, et minu poolt sellel dokumendis esitatud teave on õige ja et lõigus „Sportlase kommentaarid" esitatud märkusi arvestades nõustun proovivõtumenetlusega. Nõustun sellega, et kogu käesoleva dopingukontrolliga seotud teave, sealhulgas, kuid mitte üksnes, laboritulemused ja võimaldud sanktsioonid, edastatakse asjaomastele organite'le kooskõlas maailma dopinguvastase koodeksi ja/või käesoleva testi proovivõtu- ja tulemuste haldusorganisatsiooni/organisatsioonide dopinguvastas(t)e koodeksi(te)ga. Olen põõrdel oleva teksti läbi lugenud ja sellest aru saanud ja nõustun oma isiklike andmete kasutamisega vastavalt selle tingimustele. * *I declare that the information I have given on this document is correct and, subject to comments made in the Athlete's Comments -section, I accept the sample collection procedure. I accept that all information related to this doping control, including but not limited to laboratory results and possible sanctions, shall be shared with relevant bodies in accordance with the World Anti-Doping Code and/or the Antidoping Code(s) of the Testing and Results Management Authority/Authorities of this test. I have read and understand the text overleaf, and I consent to the processing of my personal data according to its conditions.*

SPORTLASE ALLKIRI * *ATHLETE'S SIGNATURE*

ORIGINAAL – ANTIDOPINGU ORGANISATSIOON – VALGE *ORIGINAL – ADO – WHITE*

KOOPIA 1 – VOLITATUD PROOVIVOTUORGANISATSIOON – ROHELINE *COPY 1 – AUTHORISED COLLECTION AGENCY – GREEN*

KOOPIA 2 – SPORTLANE – SININE *COPY 2 – ATHLETE – BLUE*

KOOPIA 3 JA 4 – LABOR – KOLLANE JA ROOSA *COPY 3 AND 4 – LABORATORY – YELLOW AND PINK*

KOOPIA 5 – SPORTLANE, TEAVITUSE OSA – SININE *COPY 5 – ATHLETE, NOTIFICATION – BLUE*

Eesti Antidoping

Sportlase õigused dopingukontrollis

- Esindaja kaasavõtmine dopingukontrolli (soovitatav).
- Küsida lisateavet dopingukontrolli protseduuri kohta.
- Kui sportlane on dopingukontrolli ametniku jälgimise all, võib ta paluda lisaaega dopingukontrolli punkti saabumiseks
  - riiete, tuvastusdokumentide ja/või esindaja ning tõlgi (vajaduse korral) kaasavõtmiseks dopingukontrolli punkti
  - oma soojenduse/treeningusessiooni lõpetamiseks
  - vajaliku meditsiinilise ravi saamiseks
  - mis tahes muudel põhjustel, mille kiidab heaks dopingukontrolli ametnik
- ja lisaks võistlussiseste testide puhul
  - osaleda allesjäänud võistlustel
  - anda meediale intervjuusid
  - osaleda auhinnatseremooniatel
- Sportlane võib nõuda testimisprotseduuri muutmist WADA rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi järgi, kui sportlane on puudega või alaealine.

Sportlase kohustused dopingukontrollis

- jääda igal ajal dopingukontrolli ametniku asjakohase jälgimise alla kuni dopingukontrolli protseduuride lõpetamiseni
- esitada sobivad tuvastusdokumendid
- saabuda dopingukontrolli punkti niipea kui võimalik
- järgima antud juhiseid. Keeldumine testimisest ja/või juhistele mitteallumine kujutab endast dopinguvastaste reeglite rikkumist ja võib viia karistuseni.

Eesti Antidoping

Vereproov

- Vereproov ei asenda uriiniproovi
- 2h „rahunemisaega“ pärast treeningut
- 20-30 minutit puhkust
- Mõlemad jalad kindlalt maas
- Mitte pärast sauna
- Jälgi koode
- Küsi selgitusi

Eesti Antidoping

Kui kaua proove säilitatakse?

- Proove võidakse külmutada, säilitada ja uuesti analüüsida 10 aastat.

Eesti Antidoping

Kui A-proov on positiivne …

- Vaadatakse, kas on kehtiv TUE
- Sportlasel on õigus nõuda B-proovi avamist (kui ei vasta, siis on B-proovist loobumine)
- Sportlasel on õigus õiglasele ärakuulamisele
- Otsuse võib edasi kaevata
- Dopinguvastase reegli rikkumine võib kaasa tuua:
  - tulemuste tühistamise
  - võistluskeelu (tahtlik rikkumine = 4 aastat)
  - rikkumise kohustuslikus korras avalikustamise
  - võimalikud rahalised karistused
- Karistus sõltub rikkumise laadist, kasutatud keelatud ainest või võttest ning sportlase käitumisest ja süüastmest

Eesti Antidoping

Kui proov on negatiivne …

- Sportlasele eraldi teadet selle kohta ei saadeta, ADAMSist näeb tulemusi (*my recent tests*).
- Sportlane (sotsiaal)meedias
  - Antidopingu teemadel võib sõna võtta
  - Puhta spordi kaitseks võib oma arvamust avaldada
  - Oma avaldustega saab eeskujuks olla
- Koostöö dopinguvastase organisatsiooniga
  - Oluline tuua dopingualaseid rikkumisi päevavalgele
  - Võistluskeelu pikkust võidakse vähendada (kuni 1/2 võrra), kui sportlane teeb ülestunnistuse omal algatusel
  - Vihjeliin www.antidoping.ee

Eesti Antidoping

Küsimused ja vastused

www.antidoping.ee
www.facebook.com/eestiantidoping

Eesti Antidoping